

Hangrise kontra kastration med lokalbedøvelse

Fokus: Korrekt lokalbedøvelse ved kastration virker, og øvelse gør mester, da markederne endnu ikke er klar til hangrise, selv om hangriselugt kan reduceres.

Af Hanne Maribo, chefforsker og Lotte Skade, dyrlæge

Svineproducenterne er kommet godt i gang med lokalbedøvelse ved kastration, som har været et branchekrav siden årsskiftet.

Seges Svineproduktion har modtaget positive tilbagemeldinger fra flere besætninger, som oplever en god effekt af bedøvelsen samt, at det hurtigt er blevet en del af de øvrige rutiner, som udføres i pattegrisenes første levedøgn. Det stemmer fint overens med de erfaringer, som syv frontrunner besætninger gjorde sig sidste år.

Effekten af lokalbedøvelse er undersøgt i en afprøvning, hvor to grupper af hangrise blev kastreret henholdsvis med og uden bedøvelse, mens vokalisering og spjæt med benene, som kan være tegn på smerte, blev målt ved såvel anlæggelse af lokalbedøvelse som ved kastration.

Mindre vokalisering ved lokalbedøvelse

Resultaterne viste, at de lokalbedøvede grise både vokaliserede meget mindre og lavede

færre spjæt med benene under kastration.

Under anlæggelse af lokalbedøvelsen vokaliserede grise dog mere, men slet ikke på samme niveau som ikke-bedøvede grise vokaliserede under kastrationen.

Forskellen på vokalisering angivet i procent mellem bedøvede og ikke-bedøvede grise under henholdsvis lokalbedøvelse og kastration er vist i figuren.

Lokalbedøvelse vurderes derfor at have en rigtig god effekt, og til trods for, at grisen håndteres to gange, vurderes lokalbedøvelse og kastration samlet set at være mindre smertefuld for grisen end kastration uden bedøvelse.

I tillæg kunne kastrationen også gennemføres hurtigere og nemmere, da lokalbedøvede grise lå mere stille og lavede færre spjæt under kastrationen.

I dag produceres hangrise udelukkende på kontrakt. En fremtidig produktion af hangrise kræver, at fraserteringen af slagtekroppe med hangriselugt er lav, for at det er økonomisk bæredygtigt.

Ud fra tidligere forsøg ved vi, at skatol produceres i tarmen og påvirkes via fodring med fibre. Det andet lugtstof (androstenon) produceres i testiklerne og påvirkes via vægt/alder.

De seneste forsøg, som Seges Svineproduktion har gennemført, viser, at det er muligt at vælge fædre med høj og lav androstenon og producere DLY-afkom med høj og lav androstenon.

Hvis sortering af fædre kombineres med fodring med f.eks. en blanding, der indeholder 15 pct. cikorie de sidste fire dage før slagtning, reduceres også skatolindholdet.

Andre fiberkilder som roepiller, jordskokker, men også fodring med rent korn de sidste dage før slagtning, kan reducere skatolindholdet i slagtekroppen, men påvirker ikke androstenonniveauet.

En anden undersøgelse, der testede PLY- og DLY-afkom, viste, at DLY havde det højeste indhold af androstenon, og PLY havde det højeste indhold af skatol.

Næste år afsluttes et projekt, hvor effekten af at anvende im-

Fakta

- Fremtidig lav frasertering kræver, at både skatol og androstenon reduceres, idet sortering for hangriselugt i fremtiden vil blive baseret på indhold af skatol og androstenon i nakkespæk. Der er udviklet et nyt udstyr, der kan analysere begge lugtstoffer.

munokastration er afprøvet i kombination med selektion af fædre.

Ikke interesse for hangrisekød

MEN da vores nationale kunder og internationale markeder ifølge en helt frisk rapport fra Mapp Institutet stadig ikke er interesseret i at modtage kød fra hangrise, uanset sorteringsmetode og anvendelse af immunokastration, er der ikke basis for at udvide den danske produktion af hangrise, som i 2018 udgjorde 424.000, svarende til 2,4 pct. af alle slagtningerne (4,8 pct. af handyrene, der er slagtet).

